

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/adea>

ISSN 2651 – 5067

“MAYSA VE BULUT” ÖRNEĞİNDE YEMEK KÜLTÜRÜ İNŞASI¹

CONSTRUCTION OF FOOD CULTURE IN THE EXAMPLE OF “MAYSA AND BULUT”

Gizem ERDEM*

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Doğu Bilimleri Enstitüsü, Adam Mickiewicz Üniversitesi, Poznan / POLONYA, gzemerdem@gmail.com, ORCID: [0000-0001-7330-1232](https://orcid.org/0000-0001-7330-1232)

Referans: Erdem, G. (2020). “Maysa ve Bulut” Örneğinde Yemek Kültürü İnşası. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 82-99

Gönderilme Tarihi: 11.05.2020

Kabul Tarihi :25.06.2020

Özet: Çizgi filmler pek çok kültürel unsuru bünyesinde barındıran yapımlardır. Bu çalışmada TRT Çocuk kanalında yayımlanan ‘Maysa ve Bulut’ isimli çizgi film ele alınmıştır. ‘Maysa ve Bulut’ta; yemek kültürüne dair unsurlar saptanmış ve bu unsurların çocuklarda yerel yemek kültürü oluşumuna etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular İşlevsel Halkbilimi Teorisi çerçevesinde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Maysa ve Bulut’ta geleneksel yiyeceklerin, içeceklerin, mutfak araç-gereç adlarının geçtiği, geleneksel yöntemlerle besin hazırlama ve saklama yöntemlerine değinildiği görülmüştür. Geçiş dönemlerinde ve özel günlerde hazırlanan yiyeceklerin ele alındığı belirlenmiştir. Çizgi filmin aitlik, eğlence, kültür aktarımı ve baskılardan kurtulma işlevlerini gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çizgi film, kültür aktarımı, yemek kültürü, Maysa ve Bulut

¹ Bu çalışma Doç. Dr. R. Gülin Öğüt Eker danışmanlığında hazırlanan ‘Türk Çizgi Filmlerinde Yemek Kültürü İnşası’ isimli lisans tezinden üretilmiştir.

Abstract: Cartoons are productions that contain many cultural elements. In this study, the cartoon named 'Maysa and Cloud' published on the TRT Children's channel was discussed. 'In Maysa and Bulut; elements of food culture have been identified and the effects of these elements on local food culture have been studied. Content analysis, one of the qualitative research methods, was used in the study. The findings were analyzed and evaluated within the framework of Functional Folklore Theory. In Maysa and Bulut, it is seen that the names of meals, beverages, kitchen utensils, methods of food preparation and storage are mentioned. It is determined that the foods prepared in the transition periods and on special days are handled. It has been determined that the cartoon performs the functions of belonging, entertainment, culture transfer and getting rid of pressures.

Keywords: Cartoon, culture transfer, food culture, Maysa and Bulut.

1. Giriş

İnsanda var olan iletişim kurma ihtiyacı teknolojinin gelişmesiyle çeşitli boyutlara taşınmış dergi, gazete, radyo, TV, internet gibi araçların ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Bu araçların geniş kitlelere ulaşma, kitleleri etkileyerek değiştirme ve dönüştürme gücü bulunmaktadır. Bu gücünden dolayı kitle iletişim araçları toplum ve birey araştırmaları açısından önemlidir.

Fransızca ve İngilizce *culture* kelimesi yaygın anlamıyla terbiye, eğitim; sosyal bilimlerin bakış açısıyla bir toplumun (eğitim yoluyla elde edilen) töre ve sembelleri anlamına gelmektedir. Kültür kelimesinin beslenmeyle ilintili olarak ekip biçme ve tarım anlamı da bulunmaktadır².

Ziya Gökalp'e göre kültür "İnsan toplumlarının bütün fertlerini birbirine bağlayan, yani kişiler arasındaki uyumu sağlayan kurumlar <hars> (kültür) kurumlarıdır. Bu kurumların tamamı o cemiyetin "hars"ını (kültür) oluşturur" (Gökalp, 2013: 7). Malinowski'ye göre kültür "aletlerden ve tüketim mallarından, çeşitli toplumsal gruplaşmalar için yapılan anayasal belgelerden, insana özgü düşünce ve becerilerden, inanç ve törelerden oluşan bütünsel bir toplamdır" (Çobanoğlu, 2015: 269). İnsanların olduğu ve birbirleriyle iletişimde olduğu her alanda ürettiği bilgi, bu bilgiyi oluşturma-saklama-aktarım şekli ve aktarırken kullandığı araçlar kültürün temel öğeleridir. Yine bu bağlamda; geçiş dönemleri (doğum, çocuk, evlenme, ölüm), mimari, sanat, ekonomi, inanç ve edebiyat kültürü oluşturan temel parçalardandır. Çalışmamızda kültürün yaşamdaki alışkanlıklar olduğu kabul edilecek ve kültürü oluşturan bir parça olan yemek kültürünün inşası Türk yapımı Maysa ve Bulut adlı çizgi filmde incelenecektir.

Yemek Kültürü

Hayatta kalabilmek tüm canlıların temel amacıdır. Bu amaç doğrultusunda davranış geliştirme ise sadece içgüdülerinden sınırlanabilen insana has bir özelliktir. Tüm canlılar yaşamını devam ettirmek için beslenmek zorundadır. Beslenme, yaygın kanı olarak

² <http://sozluk.gov.tr/> (ET: 11. 04. 2019)

sadece fizyolojik bir ihtiyaç değil kuşkusuz bir kültürdür. (Özbek, 2013: 18) Beslenme kavramı çok boyutludur, oluşturma-saklama-aktarma yöntemleri vardır. İnsan, damak zevkine göre bir bitkiyi ya da hayvanı ehliştirmeyi, besinlerini diğer canlılardan farklı olarak saklamayı ve uzun süre kullanmayı bilmektedir ve hayvanların aksine karışık bir beslenme düzeni bulunmaktadır (Özbek, 2013: 19). Cinsiyet, yaş, coğrafya, ekonomik durum ve inanç gibi unsurlar beslenme şeklini etkileyen faktörlerdir. Örneğin Afrika, Kenya, Tanzanya’da yaşayan Massai’ler, sığırı Tanrının bir lütfu olarak görmektelerdir. Beslenmelerinde ise sığır sütü ve kanına yer verirler ancak bu işlemi hayvanı öldürmeden şah damarına yakın bir mesafeden delik açıp küçük bir kabı dolduracak kadarını alırlar. Bu kanı süt ile karıştırıp içerler. Bazen içerisine ağaç kabuğu ve çeşitli bitkiler eklerler. Bu besini her gün farklı sığırların kanını akıtarak sağlarlar dini ritüeller dışında sığır eti tüketmezler (Özbek, 2013: 45). Bu örnekte görüldüğü gibi coğrafya ve inancın yemek kültürü üzerine belirleyici bir etkisi söz konusudur. İnançsal yapının yemek kültürü üzerine etkisi yanında halk tıbbının da yemek ve bileşenleri üzerine derin etkileri olduğunu söylemek mümkündür. Bu derin etki kendisini sadece kullanılan malzemeyle değil; kullanım şekli, zamanı ve sırasıyla da ortaya koymaktadır. “Yiyecekler vücut sıvılarının³ üretimiyle ilişkili görüldükleri için, sıvı üretimindeki oransal dengeyi korumaya veya hastalık halinde geri kazanmaya yönelik arayışlar, iki bin yılı aşkın bir süre boyunca yemek tariflerinin şekillenmesine doğrudan etki eder” (Onaran, 2015: 100). Örneklerden de anlaşılacağı üzere besinler ve insanlar arasındaki ilişki sadece biyolojik ihtiyacı gidermeye yönelik değildir.

Yemek ve Çizgi Film İlişkisi

Kitle iletişim araçlarının bir ideolojiyi yaymada, tüketime yöneltmede ya da propaganda aracı olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bu bağlamda çizgi filmler de bir ideolojiyi yaymada, bir kültürü inşa etmede ya da bir kültürü yıkmada kullanılabilen silahlardandır.

“II. Dünya Savaşı’nda propaganda amaçlı çekilen Walt Disney çizgi filmleri üç ana kategoride sınıflandırılabilir: tarımsal üretimi konu alan çizgi filmler, millî seferberlik çizgi filmleri ve psikolojik içerikli çizgi filmler” (Çakı, 2018: 56). Bu bağlamda tarımsal üretimi konu alan ve yemek kültürünü aşılardan çizgi filmler olarak ele alabileceğimiz örneklerden bir tanesi, ülkemizde Temel Reis olarak bilinen Popeye’dir. 1929 yılında *Thimble Theatr* adlı mizah dergisinde yan karakter olarak yer alan Temel Reis, o dönem içerisinde gücünü ıspanaktan değil Bernice adlı şans getirdiğine inanılan kuş karakterinden almaktadır. 1933 yılında çizgi film olarak yayınlanmaya başlamıştır (Grandinetti, 2004: 318). I. Dünya Savaşının ardından Amerika’nın buhran dönemine denk gelen bu dönemde karakterin güç aldığı unsur, dört temel besin olan et, yağ, şeker ve buğdaydan, demir barındırmasından dolayı ete denk gelen ıspanak olmuştur. Bu çizgi filmin ardından ıspanak üretimi artmış ve çocuklar ıspanağı sevmeye başlamıştır. Üretimin artmasından dolayı 1937 yılında Texas Crystal City’ye bir heykeli dikilmiştir.

³ Ayrıntılı bilgi için bk. Onaran, B. (2015). *Mutfakta Tarih: Yemeğin Politik Serüveni*. İstanbul: İletişim Yayınları

Yürütülen diğer propaganda ekmek tüketimini azaltmak için yapılanlardır. I. Dünya Savaşında başlayan buğday propagandaları afişlerle başlamıştır. “Kan ya da Ekmek” (“Blood or Bread”), “Daha az ekmek yişin” (Onaran, 2015: 182) gibi direkt buğday tüketimini azaltmaya yönelik sloganların yanı sıra “Patates yiyerek buğdaydan/ekmekten iktisat edelim” (Onaran 2015: 182) gibi buğdaya alternatif olacak besinlerden mısır, çavdar, yulaf, arpa, patatese yönlendiren sloganlar da kullanılmıştır. Patates propagandalarının işe yaramasıyla birlikte, Potato (patates) Pete adlı çizgi karakter yaratılmıştır. Patateslerin soyulmadan yenmesini tembihleyen bu karakter aynı dönem yapılan yiyecek atıklarının azaltılması ve dönüştürülmesi kampanyasına da destek vermektedir. Toplanan gıda atıkları oluşturulan domuz çiftliklerindeki domuzları beslemek için kullanılmıştır. Kabukların soyulmaması dönemin gıda bakanını da mutlu edecektir⁴.

Patatesin buğdayın yerine kullanımını öğütleyen propagandalar sadece afişler ve çizgi karakter ile kalmamıştır. Potato Pete karakterinin bulunduğu, kadınların mutfakta patatesten nasıl faydalanabileceklerini öğreten bir yemek tarifi kitabı basılmıştır. Bu kitapta kahvaltıda, akşam yemeğinde, çayın yanında, çorbada, salatada, atıştırmalıklarda ve tatlılarda⁵ patatesten nasıl faydalanılabileceği anlatılmıştır.

Potato Pete gibi bir diğer karakter ise Dr. Carrot’tur (Doktor Havuç). II. Dünya Savaşında “Kedinin Gözleri” lakabını alan İngiliz Pilot John Cunningham, gece vuruşları yapan Almanların uçağını düşürmesinin ardından havuç propagandasının merkezine oturmuştur. Keskin gözlere sahip olmasının nedeni fazla miktarda havuç yemesine bağlanmıştır. Tüm bunların ardından dört temel besinden biri olan şeker yerine, havucun tatlandırıcı olarak kullanılması sürekli olarak dillendirilmiş ve sonucunda 1941 yılında Dr. Carrot adlı çizgi karakter oluşturulmuştur. Havucun şeker yerine nasıl tüketileceğini öğreten bir de kitapçık basılmıştır. Kitapçığın içerisinde kahvaltıda, çorbalarda, ana yemeklerde, tatlılarda havuçtan nasıl faydalanılabileceği anlatılmıştır⁶. Aynı dönemde ortaya çıkmış olan Bugs Bunny’nin elinde sürekli havuç bulundurması da tesadüf değildir.

Bir diğer çizgi film 1942 yılında Amerika’daki tarımsal üretimin bolluğunu vurgulamak için hazırlanan “Food will win the war” (Onaran, 2015: 175) adlı çizgi filmidir. Çizgi film, Dünyaya uzaydan bakılıyormuş gibi başlar ve ardından Amerika’ya doğru yaklaşır. Tahrip edilmiş tarlaları gösterir. Bu sırada görüntüye hüzünlü bir müzik eşlik etmektedir. Ardından gökyüzü aydınlanıp, Amerika kıtasının görüntüsü çıkar ve ‘America the beautiful’ çalmaya başlar. Tarım arazilerinin büyüklüğüne değinilir. Tarım makineleri savaş aracı olarak görüldüğünden, biçer-döver taburları ve kamyon alayları diye bahsedilir. Bunların ardından üretim miktarları gösterilmeye başlanır. Tüm buğdaylar un haline getirilse Alman panzerlerini kar yağmış gibi unların altında

⁴ “Those who have the will to win /Cook potatoes in their skin /Knowing that the sight of peelings /Deeply hurts Lord Woolton's feelings”, “Savaşı kazanmak isteyenler / Patatesleri kabuklarıyla pişirirler/ Soyulmuş kabukların görüntüsünü bilirler/ Lord Woolton’ı pek üzer” (Onaran 2015: 183).

⁵ Patatesli puding tarifi verilmiştir. Puding için malzemeler; 8 adet haşlanmış ve ezilmiş patates, yağ, 1 yumurta, iki tatlı kaşığı bal ve mevsim meyvesidir. Tüm malzemeler karıştırıldıktan sonra meyve parçaları eklenir ve fırında pişirilmesi belirtilir. Ayrıntılı bilgi için bk. Potato Pete’s Recipe Books.

⁶ Ayrıntılı bilgi için bk. (<http://www.carrotmuseum.co.uk>)

bırakacağı, tüm ekmekler üst üste dizilse bundan birçok Mısır Piramit'i yapılacağını ve bu piramitlerin Süveyş Kanalı boyunca uzayabileceğini, üretilen mısırlar birleştirildiğinde Londra'dan Karadeniz'e köprü olacağını, konserve haline getirilmiş sebzelerin Çin Seddi uzunluğunda olduğunu gösteren görüntüler yer almaktadır.

Üretim miktarları salt sayılarla gösterilseydi vatandaşın üzerinde etki bırakmayacağını farkında olan Amerika yönetimi savaşta olan vatandaşının moralini korumak ve psikolojik dayanma gücünü arttırmak amacıyla çizgi filme başvurmuştur (Onaran, 2015: 174).

Başka bir çizgi film, 1984 yılında oluşturulan asıl adı 'Teenage Mutant Ninja Turtles' olan ülkemizde Ninja Kaplumbağalar olarak bilinen İtalyan yapımı çizgi filmidir. Karakterler Leonardo, Michelangelo, Raphael ve Donatello'dur. Kaplumbağalar, Splinter adlı fareden Ninjitsu eğitimi almaktadır. Sürpiz ile beslenmektedirler. Pizzayı tüketirken kadrajın odak noktasına pizzanın alındığı çok fazla kesit bulunmaktadır. Bu çizgi filmle güç ve pizzayı istemsizce birbirine bağlayan nesil pizza yeme eğilimi göstermiştir.

"II. Dünya Savaşı'nda propaganda faaliyetlerinin daha bilimsel bir planlanma çerçevesinde yürütüldüğü bilinmektedir. Gerçekleştirilecek olan propaganda çalışmalarında, psikologlar hedef kitleye göre belirli kültürel ve sosyal faktörleri göz önünde bulundurarak en etkili yöntemleri tasarlamaya çalışmıştır"(Çakı, 2018:55) II. Dünya Savaşı sırasında bolluğa vurgu yapan ve azı yetirmeye çalışan iki propaganda uygulanmıştır. Azı yetirme amaçlı yapılan propagandalar hem az tüketmeyi hem de tüketimi farklı besin kaynaklarına yönlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda verdiğimiz örneklerden Popeye, Potato Pete ve Dr. Carrot bu amaç doğrultusunda üretilmiştir. Dört temel besinden et yerine ıspanak, buğday yerine patates, şeker yerine havuç tüketilmesi özendirilmiş ve sadece özendirilmekle kalmamış nasıl kullanılacağıın yolları gösterilmiştir.

Zengin bir içerikle toplumsal eğilimleri yönlendirme ve değiştirmede bir araç olarak kullanılan çizgi filmler, biraz geç de olsa farklı bir şekilde zengin Türk mutfağını yeni nesillere tanıtmada bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle küreselleşmenin giyim-kuşamdam yeme-içme geleneklerimize kadar etkisi altına aldığı düşünüldüğünde çizgi filmlerin toplumsal işlevleri çok daha önem kazanmaktadır. Bu amaçla Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Kanunu'nun 2011 yılında kararlaştırılmış olan, 14. Maddenin 3. bendinde yer alan "Genel ve tematik içerikli yayın yapan televizyon kuruluşlarının, çocuk yayınlarında çizgi filmlere yer vermeleri hâlinde, çizgi filmlerin en az yüzde yirmisinin, diğer çocuk programlarının en az yüzde kırkının Türkçe dilinde üretilmiş yapım olması ve Türk kültürünü yansıtması zorunludur"⁷ kanununun ardından Türklere ait yemek kültürünü işleyen çizgi film ele alınıp Türk yemek kültürünün nasıl inşa edildiği incelenmiştir.

⁷ <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf>. (ET: 15.04.2019)

Araştırmanın Problemi

Çalışmanın problemini, 'Maysa Bulut isimli çizgi filmde Türk yemek kültürü ile ilgili yer alan unsurların neler olduğu' sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Yöntemi

Maysa ve Bulut'da; yemek kültürüne dair unsurlar saptanmış ve bu unsurların çocuklarda yerel yemek kültürü oluşumuna etkisi incelenmeyi amaçlayan bu çalışma nitel araştırma kapsamına girmektedir. "Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir" (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 39).

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma Maysa ve Bulut isimli çizgi filminin 10 bölümü ile sınırlıdır.

BULGULAR

Maysa ve Bulut

Resimli Filimler Stüdyosu'na yaptırılan çizgi dizi, Akça Oba adlı Yörük obasında yaşayan beş ailenin günlük yaşantıları anlatılmaktadır. Bölümler yaklaşık 10 dakikadan oluşmaktadır. Bölümde işlenecek konular, bölümlere adını vermiştir. İlk Cemre, Müzik, Göç, Kukla, Nasreddin Hoca, Çiy Toplama, Ramazan gibi başlıkları olan bölümlerde sırasıyla Cemrenin havada nasıl değişikliklere yol açtığı, Âşıklık geleneği, Göç Destanı, temsil yapımı-canlandırması, Nasreddin Hoca'nın nüktedanlığı, Hıdırellez zamanı üç gün boyunca çiy toplayıp bunun maya olarak kullanılması ve Ramazan ayında uygulanan gelenekler hakkında bilgi verilmiştir.

Karakterler

Maysa ve Bulut çizgi filmin ana karakterleridir. İkisi farklı ailelerin çocuklarıdır. Maysa daima maceraya açık bir kız çocuğudur. Annesi Perçem, obanın ve çadırın işlerini yapan çalışkan, Türklerin güzellik anlayışına uygun etine dolgun bir kadındır. Babası Devran gerektiğinde kadınlara yardım eden güç gerektiren işleri yapan bir erkektir. Bulut Maysa'nın en yakın arkadaşıdır ve çobanlık yapmaktadır. Yaman Dede obanın bilge dedesidir. Çözümlemeyen sorunlarda çözüm yolu bulan, doğruya yönelten obada sözü geçen bir büyüktür. Zaman zaman hikâyeler, kıssalar anlatır. Yaman Dede, Hikmet Ozan adlı ozanı bulup oba göç ederken başından geçenleri, tecrübelerini ona anlatmayı ve bu bilgileri gelecek nesillere bırakmayı amaçlamaktadır. Güneş Ana obada sözü geçen bir diğer büyüktür. Şifalı otları kaynatıp dertlere derman bulan kişidir. Maysa'nın Kiraz, Bora, Günseli, Çınar adlı arkadaşları üzerinden de diğer aileler hakkında bilgi verilmektedir.

Tablo 1. Maysa ve Bulut Çizgi Filminde Veri Edinilen Bölümler

Bölüm Adı	
1. Yerleşme	6. İlk Adım
2. Keşif	7. Tohum
3. Arı	8. İlk Cemre
4. Cevizimin Kabuğu	9. Diş Buğdağı
5. Okul Zamanı	10. Mektup

Yemek Kültürüne Dair Bulgular

Tablo 2. Yerleşme Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut /Yerleşme	*12.00-(Güneş Ana): “Birlikten kuvvet doğar, hadi bakalım şimdi kahvaltı zamanı” dedikten sonra yufka ekmeği açmaya başlarlar.

Dîvânu Lugâti't-Türk'te ekmek yapımında kullanılan teknik olan yoğurma ile ilgili “Yogruşmak: “Yogruşmak, yoğrulmak, yoğurmakta yardımlaşmak” (Aydemir, 2015: 238) tanımı yapılmıştır. Bu işlemin bir yardımlaşma terimi olarak geçmesi mutfakta yardımlaşmanın geçmişten günümüze Türk kültürünün bir parçası olduğunu bizlere göstermesi açısından önemlidir. Çizgi filmde bu yardımlaşma isteğinin dillendirilmesi ‘birlikten kuvvet doğar’ diyerek güçlendirilmiştir. Bununla birlikte ekmek yapma geleneği izleyenle buluşturularak folklorun kültürün gelecek kuşaklara aktarılarak eğitilmesi işlevi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3. Keşif Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Keşif	*01.10- (Kiraz): “Annem vişne şerbeti kaynattı biraz iyi geldi” (rahatsızlanan kardeşini kastederek). *08.48- (Güneş Ana): “Yavaş dip tutacak buğday” (Devran Emmi hedik yapmak

İçin kaynayan kazana buğday aktarırken Güneş Ana uyarır).

***09.45- (Maysa): “Aaa yaşasın tarhana hazırlanıyor. Anne benim hedığım nerede?”**

***09.06- (Günseli): “Neden tarhana hazırlanacağını söylemediniz? Kalır yardım ederdim”.**

Keşif adlı bu bölümde iyileştirme gücü olan besinlerden vişne şerbeti ele alınmıştır. Şerbet, besinin şekerle yoğunlaştırılması sonucu ortaya çıkan bir üründür ve vücuda hastalıklarla baş etme gücü verir. Unutulmaya yüz tutmuş bu iyileştirme yöntemi ve geleneksel içeceğin gösterimi, çizgi filmi izleyen çocuklarda farkındalık amaçlanmaktadır.

Kurutma, yiyeceklerin uzun süre saklanabilmesi için uygulanan yöntemlerin en eskilerinden biridir. Tarhana, içerisinde un, yoğurt, biber, tuz, soğan, domates gibi çeşitli besin maddelerinin olduğu yoğun besleyici özelliği olan bir yiyecektir ve kurutma yöntemiyle hazırlanır. Çizgi filmde de tarhana hazırlığı ve mutfakta yardımlaşmanın üzerinde durulmuştur.

Hedik ise buğdayın kaynatılması sonucu elde edilen bir yiyecektir. İlk dişi çıkan çocuğa diş hediği kaynatılır. Bu açıdan geçiş döneminde de kullanılan bir yiyecek çeşididir. Tarhana ve hedik gibi yiyecekler bu çizgi film yoluyla izleyeni hem varlığı hem de hazırlanma ve kullanma yöntemi hususunda bilgilendirdiğinden kültür aktarımı işlevini gerçekleştirmektedir.

Tablo 4: Arı Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Arı	<p>*01.04:Güneş Ana baklava açar, Perçem sarma sarar.</p> <p>*01.21-(Perçem): “Keşke baklavayı dünden yapsaydık.</p> <p>Güneş Ana: Tel dolaptan almak yerine taze taze yiyeceğiz.”</p> <p>*05.14: Bayramlaşma için gelen misafirlere baklava ikram edilir.</p> <p>Maysa: “Keşke bayram hiç bitmese, her gün baklava yerdik</p>

Çınar: Dede, neden bayramda şeker yiyoruz?

Yaman Dede: neden mi? Tatlı yiyelim tatlı konuşalım diye.

Maysa: Tatlı konuşmak mı? Nasıl?

Yaman Dede: Birbirimizi severek, kırmadan, üzmeden konuşmak demek. İnsandır bu bazen öfkelenebilir, kimi zaman sinirlerine hâkim olamayabilir. Önemli olan öfkeyle hareket edip de karşısındakini kırmamaktır. Bu da ne ile olur? Durdini tatlı sözle anlatmakla. Ne demiş Yunus; Söz ola kese savaşı/ Söz ola bitire başı/ Söz ola ağulu aşı/ Bal ile yağ ede bir söz. Tatlı oldu mu dil tüm elemelerin üstesinden gelir. Şekerlerimizi de bayramlarda bu tatlı dilimizi bize hatırlatsın diye ikram ederiz birbirimize, kalplerimizi yumuşatır küslükleri barıştırır”.

Tatlı kültürü Türklerin İslamiyet’i kabul etmesinin ardından gelişmiştir (Yerasimos, 2014: 237). Yazılı tarihi Osmanlı dönemine dayanan baklavanın yapıldığı ilk olarak Fatih Sultan Mehmet döneminde mutfak defterlerinde ortaya çıkmıştır (Aydın, 2018). “Yufkayla yapılan bir tatlı olan baklava, Osmanlı’da kutlamaların, ziyafetlerin ve bayramların vazgeçilmezidir. Ramazan sofralarının olmazsa olmazı haline gelen baklava, yeniçeri askerlerine Ramazan’ın on beşinci günü Hırka-i Şerif alayından sonra saray mutfağından ikram edilirdi. Bir alay şeklinde getirilen bu ikrama Baklava Alayı denilirdi”(Ağarı, 2018: 116).

Baklava günümüzde de bayramların öncelikli ikramıdır. Her ikisi de hazırlanma sürecindeki zorluğundan dolayı ev sahibinin misafire değer verdiğinin sembolik göstergesidir ve ikram edilen kişinin kendisini değerli hissetmesini sağlar. Bu davranışın temelini Evliya Çelebinin Seyahatnamesindeki anlatıdan yola çıkarak geleneğe dayandırmak mümkündür. 5. Ciltte gösterişli sofralarda büyüklüğü ve inceliği anlatılan baklava, üzerine dik bırakılan altının katmanları delip tepsiye değmesi sonucunda ziyafeti veren ev sahibinin onurlanmasını sağlamaktadır (Kahraman, Dağlı, 1999: 193).

“İslam dünyasında ve Osmanlı’da şeker ve tatlı, şefkat ve hayatın hoş ve güzel yönünü sembolize etmektedir. Ziyafetlerde mümkün mertebe her yemeğe şeker katılarak padişahın bütün halkına hoşgörüsünün bir sembolü olarak yemekler takdim edilmektedir” (Közleme, 2013: 393).

Doğum, evlenme, ölüm gibi Ramazan ayının bittiğinin göstergesi olan Ramazan bayramı da bir geçiş dönemidir ve her geçiş döneminde olduğu gibi bunda da tatlı tüketilmektedir. Kırk uçurma, ölüm, kız isteme, saç, kına ve lohusalık döneminde koruma, uzaklaştırma ve iyileştirme amaçlarıyla kullanılan tatlı bayramlarda tatlı dilli olmayı amaçlaması yönüyle büyüsel içerikli bir uygulamadır (Artun, 1998: 6). Çocuklara bayramlarda tatlıların, tatlı dili hatırlatması için yendiğinin açıklanması, yiyecekler ve özel günler arasında ilişki kurması ve yiyecekleri anlamlandırması açısından önemlidir. Çizgi filmin bu bölümü bu anlamlandırmanın oluşmasına, kültür aktarımının sağlanmasına ve çizgi film çağındaki çocuğun kendi kültüründeki Ramazan bayramını izlediğinde aitlik duygusunu hissetmesine hizmet etmiştir.

Tablo 5. Cevizimin Kabuğu Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Cevizimin Kabuğu	<p>*03.05-(Çınar): (Maysa nereye gittiklerini sorar). “Köme için ceviz toplamaya”</p> <p>*03.10- 04.11: Cevizler toplanır, kabukları boya yapımı için ayrılır ve kırılır, ateş üzerine büyük bir kazan konulur. Güneş Ana içine un eleyip aktarır. Ardından ipe dizilen cevizler kazanın içine batırılıp asılır.</p>

Köme, günümüzde bilinen yaygın adıyla cevizli sucuktur. Kömenin yapımı ve bu yiyeceğin geleneksel adının kullanılması, kültür aktarımı işlevinin gerçekleşmesini sağlamıştır. Aynı zamanda besinlerden çok yönlü olarak yararlanılabileceği, sadece beslenme değil boya yapımı gibi farklı amaçlarla da kullanılabileceği işlenmektedir.

Tablo 6. Okul Zamanı Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Okul Zamanı	<p>*02.10- (Güneş Ana): “Al öğretmen oğlum daha dün mayaladım, tazecik” (yoğurdu kasteder).</p> <p>*02.15- (Güneş Ana): (öğretmen yoğurdu almak istemez) “Hadi uzatma, al canım, anne yoğurdu bu”</p>

Üretiminin Türklerden diğer milletlere yayıldığı bilinen yoğurdun da, diğer el yapımı yiyecekler gibi kıymetli olduğunu Güneş Ana'nın 'anne yoğurdu' demesinden

anlayabiliyoruz. Anne yoğurdu diye vurgulanırken aslında kimin yaptığına değil yoğurdun temizliğine ve besleyici özelliğine vurgu yapılmak istenmiştir. Yoğurt mayalama kültürünün aktarımı sağlanmıştır.

Tablo 7. İlk Adım Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ İlk Adım	<p>*06.15-(Seher): Acaba bugün yetişir mi? Bir adım çöreği yapsaydık”</p> <p>*07.39- (Derman Emmi): “Güle güle yürüsün!” (Dağıtılan adım çöreğini aldıktan sonra).</p>

‘Adım çöreği’ bir geçiş dönemi yiyeceğidir. Çocuğun ilk adımlarını atmasının ardından yere sağlam basması ve hayatta hep dik durması için yapılır. Çöreğin yapım aşamasındaki bileşenleri (un, su, tuz ve maya) tarifiyle birlikte aktarılmıştır. Bu geleneğin devam ettirilmesi ancak çocukların deneyimlemesi ile gerçekleşir. Çizgi film bu bağlamda bu geleneğin aktarımına katkıda bulunmaktadır.

Tablo 8. Tohum Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Tohum	<p>*01.59- (Yaman Dede): “Kışlık yiyeceğimizi ekeceğiz bugün”</p>

Kışlık yiyeceğin ekilmesi ve hazırlanması günümüzde de devam eden besin saklama ve besinlerden en uzun süre faydalanmanın bir yoludur. Çizgi filmde buna vurgu yapılarak besinleri saklama kültürünün aktarımı sağlanmıştır.

Tablo 9. İlk Cemre Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ İlk Cemre	<p>*02.09- (Seher): “Maysa’ya kızamık şekeri kaydattım”</p> <p>*02.26- (Seher): “Kızamık şekerini yedi mi bir şeyi kalmaz”</p> <p>*04.30- (Maysa): “Yemem gerek bu kızamık şekeri.ziyan olmasınlar</p>

kızamığım bitirmeliyim”	geçmeden	hepsini
------------------------------------	-----------------	----------------

Kızamık şekeri içerisinde karanfil, tarçın, pancar şekeri, zencefil gibi şifa verme özelliği bulunan bitkilerden yapılan ve kızamık hastalığını iyileştirdiği bilinen bir tatlıdır. İçerisinde bulunan yoğun şeker vücudun hastayken istediği enerjiyi verdiği için iyileşmeyi hızlandırdığı bilinmekle birlikte bu şekeri yiyenlerin çok fazla su içmesinden dolayı iyileştiği düşüncesi de bulunmaktadır. Çizgi filmde bu şekerin adının geçmesi, şekere ayrıca ilgisi olan çocukların dikkatini çekmesine, annelerinden bu şekeri istemesine, hastalandıkları dönemlerde annelerinin yedirdiği yiyeceklerin iyileştirme gücü olduğu kanısına varmasına ve bu şeker hakkında bilgi almalarına olanak sağlar. Bu sayede kültür aktarımı işlevi gerçekleşmiş olur.

Tablo 10. Diş Buğdayı Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Diş Buğdağı	<p>*02.56-(Kiraz): (Kardeşinin çıkan dişini Güneş Ana'ya gösterir) “ Diş hediğini kaynatalım mı?”</p> <p>*04.57: Diş hediği ateşin üzerine konulan büyük bir kazanda hazırlanır ve misafirlere dağıtılır, hediyeler, güzel dilekler eşliğinde kabul edilir.</p>

‘Diş hediği’ bu bölümde bir geçiş dönemi yiyeceği olarak işlenmiştir. Diş hediği bebekte ilk dişin çıkması nedeniyle gerçekleştirilen bir kutlamadır. Bu gelenek çocuğun dişlerinin sağlam ve büyüdüğünde rızkının bol olması için yapılagelir. Gelenekte yer alan kutlamaların çocuklara öğretilmesi ve bu sürece yiyeceklerin eşlik ettiği gösterilerek kültür aktarımı işlevi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 11. Mektup Bölümüne Ait Veriler

Bölüm Adı	Yemek Kültürüne Dair Veriler
Maysa ve Bulut/ Mektup	<p>*02.28-(Günseli): “Tüh, değilmiş. Ben de kirven çiçeği buldum sandım.</p> <p>Bora: Kirven çiçeği mi? İlk kez duyuyorum.</p> <p>Günseli: Çünkü o çok zor bulunur.</p> <p>Bora: Çok merak ettim.</p>

Bulut: Kirven çiçeği konusunda Günseli'nin üstüne yoktur.

Günseli: Evet genellikle zehirli olur.

Bulut: Onların çiçek deyip durduklarına bakma onu yemek

olarak yiyoruz biz.

Kiraz: Bir de şifa olarak kullanırız.”

Sağaltma yöntemlerinden olan bitkilerle sağaltma yönteminde kullanılan kirven çiçeğine değinilmiş hem şifa olarak hem de yemek olarak tüketildiğinin bilgisi verilmiştir. Bu sayede kültür aktarımı işlevi gerçekleştirilmiştir.

Verilere İlişkin Tematik Değerlendirmeler

İlaç Olarak Kullanılan Yiyecekler

“Geleneksel kültürün sağaltma tekniklerinden oluşan “halk tıbbı” ya da “halk hekimliği” uygulamaları, “doğal halk tıbbı” ve “dinsel büyüsel uygulamalar” olarak ikiye ayrılmaktadır. Halk tıbbının en temel niteliği bütüncül (holistik) bakış açısına sahip olmasıdır. Buna göre insan, içinde bulunduğu evren, doğa ve doğaüstü ile birlikte ve onların bir parçası olarak düşünülmektedir. Bu anlayışta, hastalık ve sağlık konusunda da ruh ve beden birlikte tasarlanmaktadır” (Özkan, 2012: 307). Hıtlar/mizaç teorisindeki hasta olan ruhun ve bedeninin hastalığa göre yediği besinle düzeleceği düşüncesi, geleneksel sağaltım kültüründe de kendisini göstermektedir.

Çizgi filmdeki Yörük ailesi toplayıcılıktan, yemek pişirmeye, ulaşımdan giyime kadar çeşitli alanlarda geleneksel yollara başvurmuştur. Geleneksel yöntemleri kullandığı bir diğer alan ise sağaltmalardır. İzlenen bölümlerde, tüketilen bitkiler ve içeceklerden şifa almak amaçlı kullanıldığı saptanmıştır. Şifa almak amaçlı tüketilen besinler; vişne şerbeti, kızamık şekeri, kirman/kirvan/kirven çiçeği, çorbadır.

Sürekli ağlayan bir bebeğin hasta olduğu düşünüldüğü ‘Keşif’ adlı bölümde bebeğe *vişne şerbeti* kaynatılıp verilmektedir. Şerbet kültürü Divanü Lugati’t-Türk’te ve Kutadgu Bilig’de geçmesinden dolayı 11. yüzyıl öncesine kadar tarihlendirilmesi mümkündür. Osmanlı döneminde kullanım alanını genişletme fırsatı bulan şerbet çeşitleri geçiş dönemlerinde, özel günlerde ve Ramazan ayında tercih edilen bir içecektir (Aydın, 2018). “Korkan kişilere şerbet içirilir” (Kalafat ve Bayramov, 2009: 291). Fabrikalaşma ve sanayileşmenin ardından değişen *zaman* kavramı sebebiyle yerini hazır ya da daha zahmetsiz içeceklere bırakmak zorunda kalmıştır. Maysa ve Bulut’ta ağlayan bebeğe vişne şerbeti verilerek şerbetin iyileştirici özelliğine vurgu yapılmıştır

‘İlk Cemre’ adlı bölümde kızamık olan Maysa’ya *kızamık şekeri* yapılır. Kızamık hastalığında vücut, mikrop nedeniyle ateşlenir. Isınan vücutta enerji kaybı oluşmaktadır. Kaybolan enerjinin yerine konulması için besin takviyesi gereklidir aksi

takdirde hastalığın geçmesi uzun sürecektir. Alınan besinlerin içerisine şeker konularak enerji yoğunlukları artırılır (Baysal, 1990). Kızamık şekeri bu enerji eksikliğini gidermeye yönelik hastaya yedirilen içerisinde tarçın, zencefil, karanfil, pancar şekeri bulunan bir şekerdir.

Özel Gün Yiyecekleri

Geçiş dönemlerinde sağaltma ve korunma amaçlı birçok ritüel gerçekleştirilir. Bu ritüellerin bir kısmı yemekler ile bağlantılıdır özellikle tatlı, geçiş dönemlerinde iletişim kurmanın yollarından biridir. Onaylama, geçim dileği ve tatlı dil isteğini dillendirir. İlk Adım ve Diş Buğdağı bölümlerinde ilk dişi çıkan çocuk için diş hediği, ilk adımını atan çocuk için ise adım çöreği yapıldığı görülmektedir. Adım çöreği ve diş hediği çocuğun sağlığını ve karakterini korumaya yönelik ritüellerdendir.

Geleneksel Yiyecekler ve Mutfak Araç Gereçleri

Mutfak zenginliğini yemek çeşitliliğinin çok olmasının yanında yemek yapımında kullanılan araç-gereçlerin çokluğundan da anlamak mümkündür.

Yufka, tarhana, köme, keşkek, şerbet ve karlı pekmez gibi yiyeceklerin tüketimi, yapımı daha kolay ya da hazır yiyecekler nedeniyle azalmıştır. Bu yiyeceklerin yapımında kullanılan araç gereçler de beraberinde yok olmaya başlamıştır.

Çizgi filmde oklava, ekmek tahtası, çeşitli boylarda kazanlar, güğüm, bakraç, tahta kaşık, elek, yayık ve azık torbalarının sahnelerde gösterilmesi günümüz modern mutfak araç gereçlerinden başka aletlerin de olduğunu çocuklara fark ettirilmiş ve Türk mutfak kültürünün geçmişine vurgu yapılmıştır.

SONUÇ

Maysa ve Bulut isimli çizgi filmde besinler, sadece temel işlevsel ihtiyaçlar dışında mutfak kültürünün çok yönlülüğü, işlevsel bileşenlerini de barındırmaktadır.

Maysa ve Bulut çizgi filmde yiyeceklerden ilaç yapılarak vücudun, aldığı besinlerle etkileşim içinde olduğu vurgusu yapılmaktadır.

Belirli günlerde yenilen yiyeceklerin hikâyesi, işlevi ve anlamı hakkında bilgiler verilerek yemeğin bir iletişim biçimi ve anlam sarmalı olduğu mesajı verilmektedir.

Geleneksel yemek hazırlama, saklama yöntemleri ve mutfak araç-gereçleri detaylı bir biçimde ele alınmıştır.

Maysa ve Bulut adlı çizgi filmin içerik ve mesajlarında yemek kültürünü oluşturan öğelere çeşitli sıklıklarla yer verildiği tespit edilmiştir.

Yemek tariflerini içeren bölümlerde geleneksel tatlar ele alınmaktadır. Yemeklerin nasıl bir süreçle hazırlandığı, hazırlanırken dikkat edilmesi gereken unsurlar belirli adımlarla verilmiştir. Böylelikle izleyici/dinleyicilerde yemeğin uzun, emek isteyen ve dikkat edilmesi gereken hususları içeren bir süreci barındırdığı fark ettirmeye çalışılmıştır.

Besinler, sadece temel işlevsel ihtiyaçlar dışında farklı işlevleri de üstelenecek şekilde anlamlandırılmıştır. Tedavi etme, insanları bir araya getirme, geçiş dönemlerinde üstlendikleri roller bakımından işlevler görünür kılınmıştır.

İncelenen çizgi film İşlevsel Halkbilim Teorisi çerçevesinde incelendiğinde rol yüklendiği görülmektedir. Çizgi filmin işlevlerini şu şekilde sınıflandırmak mümkündür:

1. Çizgi filmin temel amacı çocukları eğlendirmektir. 'Hoş vakit geçirme, eğlenme ve eğlendirme' işlevi ve 'toplumsal ve kişisel baskılardan kurtulma' işlevi çocukların gönüllü katılımı ile sağlanmaktadır.
2. 'Kültür aktarımı' işlevi sahnelerde bulunan yiyeceklerin anlatılar, tekrarlar ve semboller ile birleşerek kültürel bellekte kodlanması ile gerçekleşmiştir.
3. 'Aitlik duygusu hissettirme' işlevi çizgi filmlerde adı geçen sadece Türk mutfak kültüründe bulunan yemekler ve dini bayramlar aracılığıyla pekiştirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Ağarı, Ş. (2018). Gelibolulu Alî'nin Surnâmesinde Osmanlı Yemek Kültürü. *İtobiad:İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 106-123.
- Artun, E. (1998). Tekirdağ halk kültüründe geçiş dönemleri doğum-evlenme-ölüm. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 9(10), 85-107.
- Aydemir, A. (2015). Divanü Lûgati't-Türk'te sosyal yardımlaşma ve dayanışma, *Rota Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(2), 226-240.
- Aydın, E., Bayram, T., Cömert, E., Işık, İ., & Işık, T. Öztürk, H. İ. (2018). Dünden bugüne Baklavacı Hacıbaba. *HIST 200-10 (2018-2019 Fall)*; 3.
- Baysal, A. (1990). *Beslenme kültürümüz*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Çakı, C. (2018). İkinci Dünya Savaşı'ndaki Propaganda Savaşlarında Çizgi Filmin Rolü: Nazi Almanya'sı Ve Amerika Birleşik Devletleri Üzerine İnceleme. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklam Çalışmaları E-Dergisi*, 1(2), 51-63.
- Çelebi, E. (1999) *Evlıya Çelebi Seyahatnamesi* (Seyit Ali Kahraman ve Yücel Dağlı, Çev.) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Çobanoğlu, Ö. (2015). *Halkbilimi kuramları ve araştırma yöntemleri tarihine giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Gökalp, Z. (2013). *Hars ve medeniyet* (Haz. Yalçın Toker), İstanbul: Toker Yayınları.
- Grandinetti, F.M. (2003). Popeye an illustrated cultural history. Amerika: McFarland
- Kalafat, Y., Bayramov, K. (2009). Karşılaştırmalı Harizem Türk halk inançları *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 2(3-4), 283-299.
- Közleme, O. (2013). Türk mutfak kültüründe siyasi, sosyal ve dini sembolizm. *Toplum Bilimleri Dergisi*, 7(14), 387-395.
- Onaran, B. (2015). *Mutfakta tarih: yemeğin politik serüveni*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özbek, M. (2013). *Beslenme kültürü ve insan*. Ankara: Alter Yayıncılık.
- Özkan, T.S. (2012). Geleneksel tıpta iyileşmenin inanç boyutu üzerine kuramsal yaklaşımlar: psikosomatik tıp, plasebo etkisi ve kuantum iyileşme, *Millî Folklor*, 95, 307-314.
- Yerasimos, M. (2014). *500 Yıllık Osmanlı Mutfağı*, İstanbul: Boyut Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İNTERNET KAYNAKLARI

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun 10. 04. 2019 tarihinde <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf> adresinden erişildi

Carrots in the Second World War 10.04.2019 tarihinde <http://www.carrotmuseum.co.uk> adresinden erişildi.

Extended Abstract

With the development of technology, it has been moved to various dimensions. This situation revealed tools such as magazines, newspapers, radio, tv, and the Internet. These tools have the power to reach, influence, change and transform large audiences. Because of this power, mass media are important for community and individual research.

The problem of the study is the question of "What are the elements related to Turkish food culture in the cartoon named Maysa Bulut".

Research Method

Trt Children channel, which is a state channel that appeals to children, was preferred and the broadcast stream was examined. A cartoon named Maysa and Bulut, which continues to be published in 2019 and contains data on food culture such as eating manners, food habits, taste, eating patterns, is discussed. 10 chapters were followed, and findings on food culture were identified. Findings are tabulated with content analysis and made meaningful by associating them with Functional Folklore Theory.

Limitations of the Study

This research is limited to 10 episodes of the cartoon named Maysa and Bulut.

Result

In the cartoon named Maysa and Bulut, food contains not only basic functional needs but also versatility and functional components of culinary culture.

In the cartoon of Maysa and Bulut, it was emphasized that the body interacts with the food it receives by making medicine from the food.

Information about the story, function and meaning of the food eaten on certain days is given. Thus, the message is given that the food is a form of communication and a spiral of meaning.

In the cartoon, traditional food preparation, storage methods and kitchen tools are discussed in detail.

It has been determined that the content and messages of the cartoon named Maysa and Bulut include the elements that constitute the food culture with various frequencies.

Sections containing recipes often address traditional flavors. The process of preparing the meals and the elements to be considered while preparing them are given in specific steps. In this way, it was tried to be given to the audience / audience that the meal contains a long, demanding and important process.

Nutrients are made sense to undertake different functions besides basic functional needs. Functions have been made visible in terms of treating, bringing people together, the roles they play in the transition periods.